

3 december 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. J.P.A. Thijssen, advocaat te Rotterdam,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het Bisdom Roermond.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 juni 2013.

Op 10 september 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mgr. [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond.

Op 19 november 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. J.P.A. Thijssen.

Klaagster is verschenen samen met mevrouw [naam]. Alvorens de klacht werd behandeld, is mevrouw [naam], aan het begin van de zitting als getuige gehoord.

Namens het Bisdom zijn verschenen mgr. [naam], vicaris-generaal en de heer [naam], juridisch adviseur van het Bisdom.

2. De klacht

2.1. In de jaren 1957 tot 1961 bezocht klagster het internaat van de Kweekschool '[naam]' in [plaats], dat onder leiding stond van de Zusters van de Goddelijke Voorzienigheid. Aangeklaagde was moderator van de Kweekschool. Klagster verkeerde in de veronderstelling dat hij rector was. Klagster keek erg op tegen aangeklaagde, omdat hij priester was. Ook vond zij hem een sympathieke man. Aangeklaagde maakte vaak grapjes tijdens de godsdienstles.

Op een avond werd klagster door Zuster [naam] naar aangeklaagde gestuurd om met hem haar problemen te bespreken. Aangeklaagde woonde op een bovenverdieping. Toen klagster bij hem was, kwam er een muziekkorps voorbij. Aangeklaagde stelde voor om uit het raam te

kijken naar het muziekkorps. Bij het raam drukte aangeklaagde klaagster in een hoek en ging achter haar staan. Hij duwde zijn lichaam tegen het lichaam van klaagster aan en begon ritmische bewegingen met zijn onderlichaam tegen het lichaam van klaagster te maken. Klaagster kon dit gedrag van aangeklaagde niet plaatsen.

Vervolgens vroeg aangeklaagde aan klaagster of zij zijn sokken bij elkaar wilde zoeken, omdat hij de dag daarna op reis zou gaan. De sokken lagen in de onderste lade van de kledingkast. Klaagster ging op haar hurken voor de lade zitten om de sokken uit te zoeken. Aangeklaagde trok op dat moment de rok van klaagster omhoog, waardoor klaagster omviel. Aangeklaagde stortte zich direct op haar en voelde aan haar blote benen. Klaagster probeerde zich uit de greep van aangeklaagde te bevrijden. Er ontstond een worsteling. Hierdoor werd aangeklaagde nog onbeheerster en begon klaagster tussen haar benen en haar vagina te betasten en zoende haar, waarbij hij zijn tong in haar mond stopte.

Uiteindelijk wist klaagster weg te komen. Zij rende terug naar het internaat en viel huilend neer op haar bed. Klaagster begreep niet waarom haar dit moest overkomen.

Een en ander heeft zich waarschijnlijk afgespeeld in 1960-1961.

2.2. Als gevolg van het seksueel misbruik door aangeklaagde is klaagster haar vertrouwen in volwassenen volledig verloren. Het misbruik maakte op klaagster een extra grote impact, omdat zij op jongere leeftijd ook al eens seksueel was misbruikt door een marktkoopman en door een zwager.

Het seksueel misbruik door aangeklaagde heeft het gevoel van onveiligheid en onzekerheid wat klaagster reeds had versterkt.

Klaagster heeft lange tijd geleden onder een schuldgevoel, depressie en moeite met het begrenzen van haar autonomie. Hiervoor is zij ook in therapie geweest.

Met haar echtgenoot heeft klaagster lange tijd niet over het seksueel misbruik kunnen praten. Pas zeer recent heeft zij aan haar echtgenoot verteld van het misbruik door aangeklaagde.

2.3. Klaagster wenst erkenning en excuses te ontvangen van de verantwoordelijken van het bisdom voor hetgeen haar door aangeklaagde is aangedaan. Voorts wenst klaagster de door haar geleden schade vergoed te zien.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De vicaris-generaal van het Bisdom heeft in zijn schriftelijke reactie onder meer gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht in de archieven van het Bisdom en van de Kweekschool '[naam]', alsmede in de archieven van de Congregatie die het bevoegd gezag uitoefende over de Kweekschool. Hierin zijn geen gegevens gevonden die ook maar enige aanwijzing vormen voor seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Evenmin komt aangeklaagde voor in het onderzoek dat de Commissie Deetman heeft uitgevoerd. Aangeklaagde heeft een onbesproken reputatie.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klaagster onwaarheid spreekt.

Ter zitting is door zowel de juridisch adviseur van het Bisdom als door de vicaris-generaal uitgedragen dat wanneer vast komt te staan dat aangeklaagde klaagster seksueel heeft misbruikt, dit volstrekt onacceptabel is. Excuses zijn in dat geval op zijn plaats.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 53 jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. Aangeklaagde heeft klaagster seksueel misbruikt door met zijn onderlichaam tegen haar lichaam aan te schuren. Daarnaast heeft aangeklaagde klaagster onzedelijk betast aan haar blote benen en vagina en heeft hij haar gezoend, waarbij hij zijn tong in de mond van klaagster duwde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de ter zitting afgelegde getuigenverklaring van [naam]. Ter zitting heeft [naam] verklaard dat zij klaagster sinds 1958 kent van de tijd dat zij samen op Kweekschool '[naam]' in [plaats] zaten. [naam] kan zich aangeklaagde nog goed herinneren, omdat zij net als klaagster godsdienst van hem kreeg. In de jaren '70 heeft klaagster aan [naam] verteld dat zij bij aangeklaagde op zijn kamer moest komen en bij het raam moest gaan staan om ergens naar te kijken. Op dat moment begon aangeklaagde tegen haar aan te rijden. Daarna moest klaagster sokken pakken voor aangeklaagde, welk moment aangeklaagde aangreep om op haar te gaan liggen en haar te gaan.

Voorst bevindt zich in het dossier een verklaring van de psychotherapeut van klaagster, waarin staat dat klaagster van 25 juni 1999 tot 31 januari 2012 in therapie is geweest. Tijdens de sessies is aan de orde gekomen dat klaagster door de rector van haar school is misbruikt. Ook bevindt zich in het dossier een verklaring van de dochter van klaagster. Hierin staat dat klaagster in 1998 in zijn algemeenheid aan haar dochter heeft verteld dat in de tijd dat zij bij de nonnen verbleef door twee geestelijken seksueel misbruikt is.

De Klachtencommissie is van oordeel dat voornoemde verklaringen, in onderlinge samenhang gezien, voldoende steun geven aan de klacht van klaagster.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik 20 jaar oud. Klaagster keek tegen aangeklaagde op, omdat hij priester was. Zij vond hem aanvankelijk een sympathieke

man. Van deze positie heeft aangeklaagde misbruik gemaakt. Aangeklaagde was voor haar juist iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De grondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klaagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een grondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Bisdom Roermond de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 3 december 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.